

شرق

روزنامه

عزاداری دهه اول محرم در کوهپارک مشهد، عکس: نیما نجف‌زاده، تسنیم

زیر آسمان جهان

فیلم‌های ویدئویی که در اینترنت منتشر شده است، مرد سیاه‌پوست را در لحظه‌ای نشان می‌دهند که به طرف خودروی خود می‌دود و چند مأمور او را دنبال می‌کنند. زمانی که مرد قصد سوارشدن به خودرو را دارد، یکی از مأموران به پیراهن او چنگ می‌اندازد و در همین لحظه صدای شلیک چند تیر به گوش می‌رسد. گفته می‌شود که در لحظه تیراندازی سه پسر قربانی در خودرو بوده‌اند. این مرد با هلیکوپتر به بیمارستانی در میلوکی منتقل شده است. به گفته پزشکان، حال او وخیم است و خطر مرگ تهدیدش می‌کند. به دنبال انتشار این ویدئو در فضای مجازی، ساکنان محل به اعتراض برخاستند. در فیلم‌هایی که در فضای مجازی پخش شده، مردمی خشمگین دیده

۳ ماه با اعتراضات سیاهان در آمریکا: سه ماه بعد از مرگ دردناک جورج فلوید که بحران بزرگی را در ایالات متحده ایجاد کرد و اعتراضات سراسری را درباره وضعیت سیاهان در این کشور به راه انداخت، یک سیاه‌پوست دیگر با شلیک پلیس زخمی شد و وضع وخیمی پیدا کرده است. تونی ایورس، فرماندار ویسکانسن، تأیید کرده است که در شهر کنوشا پلیس از پشت چند گلوله به مردی سیاه‌پوست شلیک کرده است. به گفته پلیس، شامگاه یکشنبه گذشته ۲۳ آگوست مأموران به دنبال یک «دعای خانوادگی» به محل حادثه رفته بودند که با جیکوب بلیک درگیر شدند. شاهدان عینی گفته‌اند که مرد سیاه‌پوست برای پایان دادن به دعوا به محل رفته بود.

www.sharghdaily.ir

چهارشنبه ۵ شهریور ۱۳۹۹ • ۶ محرم ۱۴۴۲ • ۲۶ آگوست ۲۰۲۰
سال هجدهم • شماره ۳۸۰۲ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۳:۰۶ • اذان مغرب ۱۹:۵۸
اذان صبح فردا ۵:۰۴ • طلوع آفتاب ۶:۳۳

fardashargh@gmail.com

روزنامه‌فرو

نور نوشت

هفت‌نوش

گفتن از آزار

شخصی درباره زنان یا مطرح‌کردن مسائلی که از محدوده کاری خارج هستند، شوخی‌های جنسیتی و مربوط به روابط جنسی، نزدیک‌شدن بیش از حد به زنان (درخواست شماره تلفن یا دنبال‌کردن مکرر در شبکه‌های اجتماعی حتی پس از ردشدن درخواست)، تهدید به اخراج یا مجازات زنان در صورت برآورده‌نشدن خواسته‌های یک فرد خاص در محل کار، خواسته‌هایی که اغلب نامناسب و خارج از چارچوب کار هستند، تجاوز جنسی، اعمال خشونت فیزیکی یا صمیمیت بیش از اندازه و رعایت‌نکردن فاصله فردی، ایجاد شایعه و تخریب شخصیتی وجهه زنان با هدف سرکوب و ساکت‌کردن، کم‌توجهی به توانایی‌های تخصصی شغلی و ایجاد تبعیض به نفع مردان و... خشونت‌هایی است که زنان در محل کار تجربه می‌کنند. مبارزه با خشونت علیه زنان و دفاع از حقوق زنان سال‌هاست که مسئله‌ای جدی در خیلی از کشورهاست؛ حتی برای اجرای سیاست‌های پیشگیری و پیگیری آزار جنسی و خشونت در محل کار، آیین‌نامه‌هایی نوشته شده است و بعضی از کارفرمایان آموزش‌هایی را هم برای کارکنان خود در نظر می‌گیرند. مسئله مهم این است که بیشتر مدیران دقیقاً نمی‌دانند چه نوع رفتاری آزار محسوب می‌شود و به همین دلیل است که کارفرمایان سعی می‌کنند قبل از هر چیزی مصادیق آزار و خشونت علیه زنان را به مدیران‌شان آموزش دهند. در این کشورها ارائه خدمات مشاوره درمان و مرخصی برای زنانی که در محل کار در معرض آزار هستند، در نظر گرفته می‌شود. آنها ارزیابی دقیق و مداوم از خطرهای مختلف در محیط کار دارند. برای زنانی که در مکان‌های عمومی کار می‌کنند، تنها هستند و تا دیر وقت در محل کار می‌مانند یا به مأموریت‌های کاری فرستاده می‌شوند، خدمات رفاهی، حمل‌ونقل و سالم و... در نظر می‌گیرند. بر محیط کار، افراد و انواع خطرات تهدیدکننده بدون لحاظکردن شهر، کشور و سطح کاری نظارت مداوم دارند. به شکایت‌ها حتی اگر به نظر واقعی نرسد، رسیدگی می‌کنند.

تجربه نشان داده که بسیاری از گزارش‌های آزار و خشونت علیه زنان به نتیجه نمی‌رسند؛ چون کسی آنها را باور نکرده است. شاید به همین دلیل است که زنان ترجیح داده‌اند در فضای مجازی از خشونت‌هایی که علیه آنها شده است، صحبت کنند. به نظر می‌رسد زنانی که تجربه مشابه داشته‌اند، بهتر از هر کسی حرف هم‌جنسان خود را باور می‌کنند. این تجزیه مشابه و صحبت‌کردن از آنهاست که جامعه را به باور عمومی می‌رساند، به این باور که باید برنامه مشخص و هدفمند را برای دفاع از حقوق زنان داشته باشد و علیه خشونت‌ی که به آنها می‌شود، مبارزه کند. این مبارزه و دفاع از حقوق زنان نباید در حد حرف، شعار و حتی قانون بماند. یکی از مهم‌ترین کارهایی که باید انجام شود، امن‌کردن شهر برای آنهاست. آیا فضاهای عمومی شهر، مبلتان شهری و سازه‌هایی از جمله پل‌ها و راه‌های رفت‌وآمد و... برای زنان ما امن است؟ با خیالی آسوده می‌توانند از وسایل حمل‌ونقل عمومی استفاده کنند؟ زنان ما به‌راحتی می‌توانند در محل کارشان حاضر شوند، اگر آنها با آزارهای جنسی مواجه شوند، می‌توانند از حق خودشان دفاع کنند؟ می‌توانند به‌راحتی و بدون اینکه نگران ازدست‌دادن شغل‌شان باشند، به مرخصی زایمان بروند؟ چرا ضعیف‌ترین قراردادهای کاری با آنها بسته می‌شود؟ اگر آنها به قراردادهای اعتراض کنند، کارشان را از دست نمی‌دهند؟

تجربه‌دیگران

مدرسه یا خانه

یعنی او هیچ کاری ندارد، دست‌مزدی ندارد و خانواده به صدقه و نیکوکاری وابسته است. این داستان‌ها دلگیرانه و بی‌رحمانه هستند. کسانی که مشاغل دارند که نمی‌توانند از راه دور انجام دهند، به طور معمول شغل خود را از دست می‌دهند. بی‌کاری در بسیاری از اقتصادهای افزایش یافته است؛ زیرا مشاغل درحالی‌که هیچ درآمدی برای حمایت ندارند، نمی‌توانند حقوق بگیرند. هنگامی که یک فروشگاه بزرگ، هتل یا یک شرکت هواپیمایی تعطیل می‌شود، صدها نفر از کارکنان فروش بی‌کار می‌شوند. بسیاری از مردم و کشورها در شغل‌های مختلف دچار مشکل شده‌اند، درباره حقوق و دستمزد، مرخصی بدون حقوق و بازنشستگی بسیار گفته شده است.

انتخاب بین خانه و شغل برای بیشتر خانم‌ها کاری سخت است. البته این روند برای زنان شاغل وابسته به سیستم‌های پشتیبانی، آسان‌تر است؛ مراقبت روزانه از کودکان، آماده‌کردن وعده‌های غذایی، غذای نیمه‌آماده، چیدن مواد غذایی آسان که قراردادن وعده‌های غذایی را روی میز آسان می‌کند. کمک در اداره خانه با نظافت، بخت‌ویز، لباس‌شستن

و دیگر کارهای خانگی، پشتیبانی برای کمک به مدیریت مطالعات کودکان، پروژه‌ها، ورزش و برنامه‌های خارج از برنامه درسی کودکان چند کاری است که زنان باید به طور روزانه فارغ از کار خود انجام دهند.

حق‌بان

حقوق پزشکی و جایگاه طب سنتی

ابراهیم ابویی
وکیل دادگستری

• حقوق پزشکی گرایش میان‌رشته‌ای است که حدود سه دهه پیش در کالج سلطنتی انگلستان به‌عنوان شاخه‌ای از حقوق شناخته شد و سپس در دیگر دانشگاه‌های دنیا رواج یافت. در بخش حقوقی هم میان دو گرایش حقوق کیفری و خصوصی مطالعه می‌شود. در ایران از سال ۱۳۸۵ با تأسیس «مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی» در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، آموزش و پژوهش در این زمینه به شکل رسمی وارد جامعه علمی کشور شد. این رشته چند سالی است که در مقطع کارشناسی ارشد در دانشگاه تهران تدریس می‌شود. در همه بیمارستان‌ها پیش از عمل جراحی از نزدیکان بیمار درخواست می‌شود بر‌گه‌ای را امضا کنند؛ این برگه در حقیقت سندی حقوقی به نام «برائت‌نامه»، است؛ به این معنی که بستگان بیمار علاوه بر اینکه به پزشک و کادر درمانی اجازه می‌دهند با تیغ جراحی بدن بیمار را بشکافند، پیشاپیش او را از هرگونه خطا و تقصیر معاف و حق تعقیب قضائی و مطالبه خسارات را از خود سلب می‌کنند.

در قانون مجازات اسلامی سابق (مصوب ۱۳۷۰) در دو ماده احکام کیفری مربوط به پزشکی تعیین شده بود. طبق ماده ۳۱۹ پزشک گرچه حاذق و متخصص باشد؛ درصورتی‌که در معالجه‌هایی‌که شخصا انجام می‌دهد یا دستور آن را صادر می‌کند، باعث تلف جان یا نقص عضو یا خسارت مالی شود، ضامن بود. سپس براساس ماده ۳۲۲ هرگاه طبیب قبل از شروع درمان از مریض یا ولی او برائت حاصل می‌کرد، عهده‌دار خسارات بدیدآمده نبود. نگاهی دوقطبی و سیاه‌وسفید، خوشبختانه در بازنگری قانون مجازات اسلامی در سال ۱۳۹۲ این مواد اصلاح و رویکرد منطقی‌تری اتخاذ شد. طبق قانون جدید که احکام آن در دو ماده ۴۹۵ و ۴۹۶ آمده، به طور خلاصه هرگاه پزشک در معالجاتی که انجام می‌دهد، موجب تلف یا صدمه بدنی شود، ضامن دیه است؛ مگر که عمل او مطابق مقررات پزشکی و موازین فنی باشد. همچنین در صورت عدم قصور یا تقصیر پزشک، او ضامن نیست؛ هرچند از بیمار برائت اخذ نکرده باشد. به‌این‌ترتیب برائت‌نامه‌ای که از بیماران گرفته می‌شود، کارکرد خود را از دست داده و تنها معیار مسئولیت پزشک در مقابل بیمار، قصور یا تقصیر او مطابق مقررات پزشکی و موازین فنی است؛ درباره دامپزشکی نیز همین قواعد جاری است.

دعای پزشکی به سه دسته انتظامی، کیفری و مدنی تقسیم می‌شود؛ دعای انتظامی مربوط به تخلفات نظام صنفی است که پزشک به مناسبت حیثیت شغلی مرتکب می‌شود. این تخلفات در هیئت‌های سازمان پزشکی قانونی قابل پیگرد است و برای پزشک مجازات‌هایی از تذکر شفاهی تا محرومیت دائم از طبابت در پی دارد. دعای کیفری نیازمند طرح شکایت در دادسراست؛ برای نمونه در شهر تهران، پرونده به دادسرای ویژه جرائم پزشکی، دارویی و امور بهداشتی ارجاع داده می‌شود. ابتدا بازپرس تحقیقات اولیه را انجام و در امور کارشناسی از پزشکی قانونی بهره می‌گیرد؛ سپس پرونده برای رسیدگی به شعبی از دادگاه کیفری ۲ مستقر در مجتمع قضائی قدوسی ارجاع داده می‌شود. آرای صادرشده قابل تجدیدنظر در محاکم تجدیدنظر استان است. دعای مدنی با هدف جبران خسارت (غیر از دیه)، در دادگاه حقوقی محل اقامت پزشک قابل طرح است.

چندی است ماهیت وجودی طب سنتی مورد انکار قرار گرفته و منکران معتقدند پدیده‌ای به نام طب سنتی وجود ندارد؛ اما سازمان بهداشت جهانی، طب سنتی را این‌گونه تعریف کرده است: «مجموعه‌ای است از دانسته‌ها، مهارت‌ها و اعمال که بر پایه نظریه‌ها، باورها و تجربه‌های بومی فرهنگ‌های مختلف است، خواه قابل شرح باشد یا نباشد که در بهداشت و نیز پیشگیری، تشخیص، بهبود و مداوای بیماری‌های جسمی و ذهنی مورد استفاده قرار می‌گرفتند». بحث مفیدبودن یا مفیدنبودن طب سنتی را نباید با اصل وجودی آن یکسان دانست. ممکن است در مواردی طب سنتی مفید نباشد، همان‌گونه که پزشکی مدرن نیز همیشه راهگشا نیست و هر دارو عوارض خاص خود را نیز دارد. طرفه اینکه دانشگاه‌های معتبر علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی دانشکده طب سنتی دارند؛ در نتیجه طبابت سنتی امری مفید و قانونی است.

حکمای قدیم برای آموزش علوم ازجمله طب، از شعر بهره می‌گرفتند. «ارجوزه» عنوان منظومه‌هایی است که در زبان‌های فارسی و عربی در بحر «رجز» به منظور تعلیم معارف به رشته نظم درمی‌آمد. قدیمی‌ترین درس‌نامه‌های منظوم پزشکی، کتاب‌های «دانشنامه» متعلق به حکیم میسرری و «طب یوسفی» اثر حکیم یوسف‌بن محمد هروی بوده که همراه «ارجوزه السینائیة» ابن‌سینا، نمایانگر بخشی از میراث فرهنگی، سنت پزشکی و طب سنتی ایران است.